

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์และความหมายของ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
%	แทน	ค่าร้อยละ (Percentage)
t	แทน	ค่าสถิติอนุมานที่ใช้ทดสอบค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่มตัวอย่าง
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาตราศรีราชา เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวม รายด้าน และรายชื่อ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาตราศรีราชา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ทั้งโดยรวม และ รายด้าน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาตราศรีราชา เขต 2 ตามสถานศึกษางrade 6 และสถานศึกษางrade 10 ทั้งโดยรวม และ รายด้าน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาตราศรีราชา เขต 2

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาตราศรีราชา เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาตราศรีราชา เขต 2 ปรากฏผล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้กับลุ่มประชากรซึ่งเป็นผู้บริหาร และครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาตราศรีราชา เขต 2 จำนวน 524 ฉบับ ได้รับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 524 ฉบับ จากนั้นได้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ และขนาดสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	สถานภาพ		รวม
	ผู้บริหาร	ครู	
ขนาดเล็ก	139 (26.50 %)	206 (39.30 %)	345 (65.80 %)
ขนาดใหญ่	36 (6.90 %)	143 (27.30 %)	179 (34.20 %)
รวม	175 (33.40 %)	349 (66.60 %)	524 (100.00 %)

จากการที่ 8 พน. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ครูในสถานศึกษานาดเล็ก มีจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 รองลงมา คือ ครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 และ ผู้บริหารสถานศึกษานาดเล็ก มีจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 ส่วนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษานาดเล็ก มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา为人สารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวม รายค้าน และรายชื่อ

ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึง ประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา为人สารคาม เขต 2 จำแนก ตามสถานภาพ และ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวม รายค้านและรายชื่อ ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 9 ถึง ตารางที่ 16

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงบานมาตรฐาน การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา ทั้งหมดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายตัว

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม			คุณภาพ			รวม			
ผู้บริหาร n = 175			ครู n = 349			น = 524			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	
1. ดำเนินการเรียนการสอน	3.95	0.55	มาก	3.95	0.58	มาก	3.95	0.57	มาก
2. ดำเนินการบูรณาการและจัดการเรียนรู้สังคมชุมชนและจริยธรรมโดยตรง	3.97	0.62	มาก	3.96	0.50	มาก	3.97	0.54	มาก
3. ดำเนินการบูรณาการกับวิถีชีวิตริมแม่น้ำเจ้าพระยา	4.00	0.44	มาก	3.93	0.39	มาก	3.96	0.41	มาก
โดยรวม	3.98	0.43	มาก	3.95	0.43	มาก	3.96	0.43	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง ($\bar{x} = 3.97$) ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตริ้งในและนอกโรงเรียน ($\bar{x} = 3.96$) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.95$) ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตริ้งในและนอกโรงเรียน ($\bar{x} = 4.00$) ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง ($\bar{x} = 3.97$) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.95$) ตามลำดับ

ส่วนครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง ($\bar{x} = 3.96$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.95$) และ ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตริ้งในและนอกโรงเรียน ($\bar{x} = 3.96$) ตามลำดับ

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ตัวแปรเบบมนماตรฐาน การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา
ตั้งแต่ก่อตั้งนักเรียนจนถึงปัจจุบันที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียน	ผู้บริหาร			ครู			รวม		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. การทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	4.17	0.84	มาก	4.09	0.65	มาก	4.11	0.72	มาก
2. การจัดทำสาธารณกิจสุจริตของที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	4.12	0.71	มาก	3.98	0.60	มาก	4.02	0.64	มาก
3. แผนการเรียนรู้สอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ในสาระการเรียนรู้	4.16	0.67	มาก	4.24	0.66	มาก	4.22	0.66	มาก
4. การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	4.17	0.82	มาก	4.01	0.77	มาก	4.07	0.79	มาก
5. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดูแลคุณธรรมและจริยธรรม ให้กับบุคลากร แต่ก็ต้องมีบทบาทประพฤติ โศรังค์ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียน	4.01	0.69	มาก	3.99	0.75	มาก	3.99	0.73	มาก
6. การให้สวัสดิสงเคราะห์ทางคุณภาพเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	4.17	0.62	มาก	4.17	0.62	มาก	4.17	0.62	มาก

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียน	ผู้บริหาร n = 175			ครู n = 349			รวม n = 524		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}	\bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}	\bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}
7. การจัดให้มีห้องเรียนที่ส่งเสริมการปฏิบัติกรรมจริยธรรม ในสถานศึกษา	3.74	0.92	มาก	3.98	0.90	มาก	3.90	0.92	มาก
8. การจัดตั้งระบบประเมินผลในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และการส่งเสริมคุณธรรม ใน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน	3.65	1.00	มาก	3.64	0.85	มาก	3.65	0.90	มาก
9. สื่อแนวทัศนคติที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพียงพอและ ทันสมัย	3.57	0.72	มาก	3.49	0.74	ปานกลาง	3.52	0.73	มาก
10. มีการจัดนิทรรศการให้ห้องเรียน แสดงถึงความต้องการสถานที่จะเอื้อต่อ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	3.82	0.56	มาก	3.96	0.71	มาก	3.91	0.66	มาก
โดยรวม	3.95	0.55	มาก	3.95	0.58	มาก	3.95	0.57	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ แผนการเรียนรู้สอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ในสารการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.22$) การใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.17$) และ การกำหนดคนไข้บำบัดในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.11$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สื่อนวัตกรรมที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพียงพอและทันสมัย ($\bar{x} = 3.52$)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การกำหนดคนไข้บำบัดในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ การใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.17$) แผนการเรียนรู้สอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ในสารการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.16$) และการจัดทำสาระหลักสูตรเฉพาะที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.12$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สื่อนวัตกรรมที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพียงพอและทันสมัย ($\bar{x} = 3.57$)

ส่วนครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 9 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ แผนการเรียนรู้สอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ในสารการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.24$) การใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.17$) และ

การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.11$)
ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สื่อนวัตกรรมที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
เพียงพอและทันสมัย ($\bar{x} = 3.49$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ตัวอย่างบูรณาการ กระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ตลอดนักเรียน ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ด้านการจัดการรับปู่ย่าฝูงคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน	ผู้บริหาร			ครู			รวม		
	\bar{X}	S.D.	แบล็คแวน	\bar{X}	S.D.	แบล็คแวน	\bar{X}	S.D.	แบล็คแวน
1. ศรัทธาในกิจวัตรสอนวิชาที่เน้นอหศีลนิยมคุณธรรมจริยธรรม	3.98	0.44	มาก	3.91	0.53	มาก	3.93	0.51	มาก
2. การต้องใช้สื่อที่สอนสนับสนุนการใช้สื่อสอนคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	3.78	0.75	มาก	3.66	0.48	มาก	3.70	0.58	มาก
3. การอบรมหน้าเสาธงเกี่ยวกับการประพฤติตนให้เป็นผู้มุ่งมั่นมา ควรจะอย่างต่อเนื่อง	4.63	0.56	มากที่สุด	4.54	0.53	มากที่สุด	4.57	0.54	มากที่สุด
4. สถานศึกษาจัดต่อโครงสร้างร่างกายปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง	3.38	1.18	ปานกลาง	3.72	1.02	มาก	3.61	1.08	มาก
5. การจัดครุภาระ ให้เป็นภาระหน้าที่ยอมรับหน้าที่สาธารณะให้มากกว่า การปฏิบัติตามในการตรวจสอบเชิงบูรณาการ	4.70	0.46	มากที่สุด	4.37	0.68	มาก	4.48	0.64	มาก
6. การใช้ชีวิตรากฐานของความสือของบุรุษนักเรียนเกี่ยวกับ การฝึกปฏิบัติธรรม	3.74	1.26	มาก	3.60	0.84	มาก	3.65	1.00	มาก
7. การส่งเสริมการจัดกิจกรรมชุมชนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	3.65	0.98	มาก	3.96	0.83	มาก	3.86	0.90	มาก
โดยรวม	3.97	0.62	มาก	3.96	0.50	มาก	3.97	0.54	มาก

จากการที่ 11 พนวจ สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม โดยตรง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนวจ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การอบรมหน้าเสาธง เกี่ยวกับการประพฤติดีให้เป็นผู้มีสัมมาคาระอ่อนต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.57$) การจัดครุวะ ให้ปฏิบัติหน้าที่อบรมหน้าเสาธงเกี่ยวกับการปฏิบัติดีในการเคารพกฎระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.48$) และครูมีเทคนิควิธีสอนวิชาที่มีเนื้อหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.93$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาจัดโครงการเข้าค่ายปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.61$)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พนวจ ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม โดยตรง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนวจ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดครุวะ ให้ปฏิบัติหน้าที่อบรมหน้าเสาธง เกี่ยวกับการปฏิบัติดีในการเคารพกฎระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.70$) การอบรมหน้าเสาธงเกี่ยวกับการประพฤติดีให้เป็นผู้มีสัมมาคาระอ่อนต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.63$) และ ครูมีเทคนิควิธีสอนวิชาที่มีเนื้อหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.98$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาจัดโครงการเข้าค่ายปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.38$)

ส่วนครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม โดยตรง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนวจ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การอบรมหน้าเสาธงเกี่ยวกับการประพฤติดีให้เป็นผู้มีสัมมาคาระอ่อนต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.54$) การจัดครุวะ ให้ปฏิบัติหน้าที่อบรมหน้าเสาธงเกี่ยวกับการปฏิบัติดีในการเคารพกฎระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.37$) และ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมชุมนุมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 3.96$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาร่วมฝึกอบรมนักเรียนเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติธรรม ($\bar{x} = 3.60$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงบานมาตรฐาน การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความพอประมาณของศักดิ์ศรีนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ผู้นำการนุรณะการกับวิธีชีวภาพทั้งในและนอกโรงเรียน

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียน	ผู้บริหาร				ครู				รวม			
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. การจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนที่ชัดเจน เปี่ยมระดับ	3.86	0.82	มาก	3.86	0.69	มาก	3.86	0.74	มาก	n = 349	n = 324	n = 324
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการคุณธรรมและศูนย์การจัดการคุณธรรมที่ดีที่สุด	3.99	0.50	มาก	3.97	0.76	มาก	3.98	0.68	มาก			
พัฒนาผู้เรียนโดยตรง	3.93	0.53	มาก	3.79	0.60	มาก	3.83	0.58	มาก			
3. การนิเทศกรรมชุมชนและกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสม	3.93	0.53	มาก	3.79	0.60	มาก	3.83	0.58	มาก			
4. การมีแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นรูปธรรม	3.95	0.75	มาก	3.97	0.70	มาก	3.97	0.72	มาก			
ปฏิบัติตามได้	4.05	0.74	มาก	3.96	0.55	มาก	3.99	0.62	มาก			
5. การสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนหมายตาม	3.87	0.70	มาก	3.97	0.53	มาก	3.94	0.59	มาก			
6. การกำหนดชั้นตอนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมต่อหน้าเรียน ที่เป็นรูปธรรมปฏิบัติตามได้	3.86	0.72	มาก	3.90	0.55	มาก	3.89	0.61	มาก			
7. การมีแผนการปฏิบัติงานด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่ชัดเจน												

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ต่อนักเรียน	ผู้บริหาร n = 175			ครุ n = 349			รวม n = 524		
	— X	S.D. — S.D.	แปลความ — X	— X	S.D. — S.D.	แปลความ — X	— X	S.D. — S.D.	แปลความ — X
8. การกำหนดผู้รับผิดชอบการจัดตั้งภาคีคอมเม็ตเตอร์เพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยตรง	3.89	0.82	มาก	3.87	0.59	มาก	3.87	0.68	มาก
9. การให้ความร่วมมือที่จะจัดกิจกรรมก้าวขึ้นชั้น	4.26	0.67	มาก	4.10	0.57	มาก	4.15	0.61	มาก
10. การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในชุมชนต่อเนื่อง และเพียงพอ	4.32	0.72	มาก	4.03	0.53	มาก	4.13	0.61	มาก
11. การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันครู ร่วมกับชุมชน	4.29	0.71	มาก	4.22	0.62	มาก	4.24	0.65	มาก
12. การจัดการประชุมร่วมกันระหว่างครุภัณฑ์ปกครอง อย่างสม่ำเสมอ	4.21	0.65	มาก	3.94	0.64	มาก	4.03	0.66	มาก
13. การจัดกิจกรรมประชุมร่วมกันและถอดบทบาทงานศูนย์ธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน	3.92	0.63	มาก	3.80	0.76	มาก	3.84	0.72	มาก
14. การส่งเสริมให้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนหรือชุมชน	3.97	0.81	มาก	3.98	0.54	มาก	3.98	0.64	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การปฏิบัติงานส่อง stereomicroscope และค่านิยมที่พึงประสงค์ ต่อลูกเรียน	ผู้บริหาร			ครู			รวม		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
15. การกำหนดมาตรการการทำศิรดิคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของลูกเรียน ไว้อย่างชัดเจนและให้ถือปฏิบัติ	3.94	0.69	มาก	3.99	0.62	มาก	3.98	0.65	มาก
16. การกำหนดคร่าววิถีทางการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ได้รับจากครู	3.70	0.69	มาก	3.76	0.85	มาก	3.74	0.80	มาก
17. การกำหนด กฏระเบียบที่สำคัญในการปฏิบัติตามให้มีคุณธรรมจริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม	4.05	0.37	มาก	3.93	0.61	มาก	3.97	0.54	มาก
18. การจัดตั้งฝึกอบรมเชิงคิดตาม ฐานเด่นๆ ที่ลูกเรียนทึ้งใจและนอกโรงเรียน	4.19	0.61	มาก	3.88	0.67	มาก	3.99	0.66	มาก
19. การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	3.90	0.56	มาก	3.93	0.68	มาก	3.92	0.64	มาก
โดยรวม	4.00	0.44	มาก	3.93	0.39	มาก	3.96	0.41	มาก

จากตารางที่ 12 พนว่า สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันครู ร่วมกับชุมชน ($\bar{x} = 4.24$) การให้ความร่วมมือที่จะจัดกิจกรรมกับชุมชน ($\bar{x} = 4.15$) และ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในชุมชนต่อเนื่อง และเพียงพอ ($\bar{x} = 4.13$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดรางวัลจากการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ดีไว้อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.74$)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พนว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงาน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่า ทุกข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในชุมชนต่อเนื่อง และเพียงพอ ($\bar{x} = 4.32$) การจัด กิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันครู ร่วมกับชุมชน ($\bar{x} = 4.29$) และ การให้ความร่วมมือที่จะจัดกิจกรรมกับชุมชน ($\bar{x} = 4.26$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดรางวัลจากการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ดีไว้อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.70$)

ส่วนครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันครู ร่วมกับชุมชน ($\bar{x} = 4.22$) การให้ความร่วมมือที่จะจัด กิจกรรมกับชุมชน ($\bar{x} = 4.10$) และ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในชุมชน ต่อเนื่อง และเพียงพอ ($\bar{x} = 4.03$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนด รางวัลจากการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ดีไว้อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.76$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักราง การปฏิบัติงานทางคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ทรงประทับใจของนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดดำเนินงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามชนิดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ทรงประทับใจนักเรียน	สถานศึกษานาเด็ก n = 345			สถานศึกษานานาชาติใหญ่ n = 179			สถานศึกษานานาชาติใหม่ n = 524		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}	\bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}	\bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}
1. ดำเนินการซักการเรียนการสอน	3.85	0.54	มาก	4.14	0.58	มาก	3.95	0.57	มาก
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมปฐกัฟผังคุณธรรมและจริยธรรมโดยเบ็ดเตล็ด	3.91	0.50	มาก	4.07	0.62	มาก	3.97	0.54	มาก
3. ดำเนินการบูรณาการกับวัฒนธรรมและนิยมโรงเรียน	3.93	0.42	มาก	4.02	0.39	มาก	3.96	0.41	มาก
โดยรวม	3.90	0.39	มาก	4.07	0.48	มาก	3.96	0.43	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา ขนาดเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตริ้งในและนอกโรงเรียน ($\bar{x} = 3.93$) ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝัง คุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง ($\bar{x} = 3.91$) และด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.85$) ตามลำดับ

ส่วนสถานศึกษางrade ให้ผู้มีสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหาสารคาม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.14$) ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง ($\bar{x} = 4.07$) และ ด้านการบูรณาการ กับวิถีชีวิตริ้งในและนอกโรงเรียน ($\bar{x} = 4.02$) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 14 ค่าผลลัพธ์ทางเบนจามินารูป การปฏิบัติงานสังเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เพิ่งประดัดสกัดต่อน้ำเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามชนิดสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน

การปฏิบัติงานสังเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เพิ่งประดัดสกัดต่อน้ำเรียน	สถานศึกษาขนาดเล็ก n = 345			สถานศึกษาขนาดใหญ่ n = 179			สถานศึกษาขนาดใหญ่ n = 524			รวม
	\bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}	\bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}	\bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}	
1. การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่เพิ่งประดัดสกัด	4.01	0.75	มาก	4.32	0.61	มาก	4.11	0.72	มาก	
2. การจัดทำสาธารณสุขรักษาระบบท่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เพิ่งประดัดสกัด	3.91	0.64	มาก	4.25	0.58	มาก	4.02	0.64	มาก	
3. แผนการเรียนรู้ตลอดแหกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่เพิ่งประดัดสกัดในสาระการเรียนรู้	4.05	0.65	มาก	4.53	0.57	มากที่สุด	4.22	0.66	มาก	
4. การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เพิ่งประดัดสกัด	3.97	0.79	มาก	4.25	0.76	มาก	4.07	0.79	มาก	
5. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดูแลตามประเด็นผู้นำ โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เพิ่งประดัดสกัด ของนักเรียน	3.91	0.72	มาก	4.16	0.70	มาก	3.99	0.73	มาก	
6. การใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เพิ่งประดัดสกัด	4.21	0.58	มาก	4.09	0.68	มาก	4.17	0.62	มาก	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และคำนึงที่พึงประสงค์ต่อผู้เรียน		สถานศึกษาขนาดเล็ก n = 345		สถานศึกษามาตรฐานใหญ่ n = 179		สถานศึกษามาตรฐานใหญ่ n = 179		รวม n = 524	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
7. การจัดให้มีห้องเรียนที่ส่งเสริมภาระผู้สอนติดตามรับเรียน	ในสถานศึกษา	3.75	0.88	มาก	4.19	0.92	มาก	3.90	0.92
8. การจัดสรรงบประมาณในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่บุคลากร	และการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและคำนึงที่พึงประสงค์	3.46	0.89	ปานกลาง	4.01	0.81	มาก	3.65	0.90
9. ต้อนรับครรภ์ทั้งช่วงส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพียงพอและพัฒนามั่นคง		3.47	0.78	ปานกลาง	3.60	0.64	มาก	3.52	0.73
10. มีการจัดอบรมทางภาคให้กับผู้เรียนและขยายการสอนทั่วประเทศโดยต่อยอด	การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและคำนึงที่พึงประสงค์	3.85	0.67	มาก	4.03	0.64	มาก	3.91	0.66
โดยรวม		3.85	0.54	มาก	4.14	0.58	มาก	3.95	0.57

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.21$) แผนการเรียนรู้ สอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ในสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.05$) และ การกำหนดคนโดยนัยในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.01$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสรรงบประมาณในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 3.46$)

ส่วนสถานศึกษานาดใหญ่มีสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทางราตรค เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ แผนการเรียนรู้สอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ในสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.53$) การกำหนดคนโดยนัยในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.32$) และ การจัดทำสาระหลักสูตรเฉพาะที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ การจัดทำแผนปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 4.25$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สื่อนวัตกรรมที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพียงพอและทันสมัย ($\bar{x} = 3.60$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงบานมาตรฐาน การปฏิบัติงานสังเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมพึงประสงค์ต่อผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามชนชาติสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง

การปฏิบัติงานสังเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียน	สถานศึกษาขนาดเล็ก				สถานศึกษาขนาดใหญ่				รวม
	\bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}	S.D.	แปลความ \bar{X}	S.D.	
1. ครูมีบทนิรโทษศรัทธาที่เมืองแห่งนักเรียน	3.90	0.43	มาก	3.99	0.62	มาก	3.93	0.51	มาก
2. การเลือกใช้สื่อที่ทันสมัยในการใช้สอนคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	3.67	0.61	มาก	3.77	0.52	มาก	3.70	0.58	มาก
3. การอบรมหน้าสถาบันที่เข้ากับการประพฤติตามที่เป็นผู้สอนมา ควรจะอย่างต่อเนื่อง	4.61	0.56	มากที่สุด	4.50	0.50	มาก	4.57	0.54	มากที่สุด
4. สถานศึกษาที่สำคัญการเข้ามาทำบุญติธรรมอย่างต่อเนื่อง	3.30	1.00	ปานกลาง	4.20	1.00	มาก	3.61	1.08	มาก
5. การจัดกิจกรรมให้ปฏิบัติหน้าที่บูรณะสถานศึกษาที่เกี่ยวกับ การปฏิบัติตนในการเตรียมพร้อมเป็นบูรณาการศึกษา	4.55	0.56	มากที่สุด	4.34	0.74	มาก	4.48	0.64	มาก
6. การเผยแพร่องค์กรของนักเรียนที่เข้าร่วม การฝึกปฏิบัติธรรม	3.58	1.00	มาก	3.78	0.99	มาก	3.65	1.00	มาก
7. การสังเสริมการจัดกิจกรรมชุมชนเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	3.82	0.84	มาก	3.93	1.00	มาก	3.86	0.90	มาก
โดยรวม	3.91	0.50	มาก	4.07	0.62	มาก	3.97	0.54	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา ขนาดเล็ก ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม โดยตรง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากที่สุด 2 ข้อ อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การอบรมหน้าเสาธงเกี่ยวกับการประพฤติดนให้เป็นผู้มี สัมมาคาระอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.61$) การจัดครุวารให้ปฏิบัติหน้าที่อบรมหน้าเสาธงเกี่ยวกับ การปฏิบัติดนในการเคารพกฎระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.55$) และ ครูมีเทคนิคใชสอนวิชาที่มี เนื้อหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.90$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษา จัดโครงการเข้าค่ายปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.30$)

ส่วนสถานศึกษางานดใหญ่มีสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา ตั้งกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การอบรมหน้าเสาธงเกี่ยวกับการประพฤติดนให้เป็นผู้มี สัมมาคาระอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.50$) การจัดครุวารให้ปฏิบัติหน้าที่อบรมหน้าเสาธงเกี่ยวกับ การปฏิบัติดนในการเคารพกฎระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.34$) และ สถานศึกษาจัดโครงการ เข้าค่ายปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.20$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเลือกใช้สื่อที่ทันสมัยในการใช้สอนคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{x} = 3.77$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบูรณาการสิ่งแวดล้อมคุณธรรม บริษัทและสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการบูรณาการสิ่งแวดล้อมออกไว้เพื่อวิจัย

การบูรณาการสิ่งแวดล้อมคุณธรรม บริษัทและสถานศึกษามหาสารคาม	สถานศึกษาขนาดเล็ก n = 345				สถานศึกษาขนาดใหญ่ n = 179				สถานศึกษาขนาดใหญ่ n = 524			
	\bar{X}	S.D.	เบลาคราฟ	\bar{X}	S.D.	เบลาคราฟ	\bar{X}	S.D.	เบลาคราฟ	\bar{X}	S.D.	เบลาคราฟ
1. การจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนที่ซึ้ดเงิน เป็นระบบ	3.71	0.76	มาก	4.14	0.59	มาก	3.86	0.74	มาก	3.86	0.74	มาก
2. การแต่งตัวคงผลของการดูแลรักษาอนามัยกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน โดยตรง	3.94	0.67	มาก	4.05	0.70	มาก	3.98	0.68	มาก	3.98	0.68	มาก
3. การบูรณาการชุมชนและกิจกรรมสร้างมูลค่าศูนย์ที่เหมาะสม	3.83	0.60	มาก	3.84	0.54	มาก	3.83	0.58	มาก	3.83	0.58	มาก
4. การประเมินภาระส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นรูปแบบ ปฏิบัติตามได้	3.82	0.65	มาก	4.25	0.76	มาก	3.97	0.72	มาก	3.97	0.72	มาก
5. การตั้งร่างบรรยายศาสตร์สหศึกษาในโรงเรียน phenomena สม	3.95	0.68	มาก	4.08	0.47	มาก	3.99	0.62	มาก	3.99	0.62	มาก
6. การกำหนดชุดนักศึกษาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมต่อหน้าผู้เรียน ที่เป็นรูปแบบปฏิบัติตามได้	3.88	0.61	มาก	4.05	0.53	มาก	3.94	0.59	มาก	3.94	0.59	มาก
7. การประเมินการบูรณาการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ซึ้ดเงิน	3.85	0.65	มาก	3.96	0.52	มาก	3.89	0.61	มาก	3.89	0.61	มาก

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณภาพธรรม บริชรรน และค่านิยมที่พึงประพฤติตนนักเรียน	สถานศึกษาขนาดเล็ก n = 345			สถานศึกษาขนาดใหญ่ n = 179			รวม n = 524		
	\bar{X}	S.D.	เบลตราวน	\bar{X}	S.D.	เบลตราวน	\bar{X}	S.D.	เบลตราวน
8. การกำหนดผู้รับผิดชอบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประพฤติตนนักเรียน	3.89	0.79	มาก	3.84	0.36	มาก	3.87	0.68	มาก
9. การให้ความร่วมมือที่จะชัดเจนในกระบวนการก้าวขึ้นชั้น	4.21	0.64	มาก	4.04	0.52	มาก	4.15	0.61	มาก
10. การใช้โถโภตสาให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในชุมชนต่อเนื่อง และเพียงพอ	4.13	0.63	มาก	4.11	0.58	มาก	4.13	0.61	มาก
11. การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันครู ร่วมกับชุมชน	4.22	0.71	มาก	4.28	0.53	มาก	4.24	0.65	มาก
12. การจัดการประชุมร่วมกันระหว่างครุภัณฑ์ปกครอง อย่างสม่ำเสมอ	4.01	0.65	มาก	4.08	0.68	มาก	4.03	0.66	มาก
13. การจัดกิจกรรมประจำเดือนพฤษภาคมและงานค้าน้ำดูดธรรม บริชรรน และค่านิยมที่พึงประพฤติตนนักเรียน	3.79	0.61	มาก	3.93	0.89	มาก	3.84	0.72	มาก
14. การส่งเสริมให้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนหรือชุมชน	3.94	0.58	มาก	4.04	0.75	มาก	3.98	0.64	มาก

การปฏิบัติงานส่วนราชการและคุณธรรมจริยธรรม และความคิดเห็นที่พึงประยุกต์ใช้ในการเรียน	สถานศึกษาขนาดเล็ก n = 345			สถานศึกษาขนาดใหญ่ n = 179			รวม n = 524		
	\bar{X}	S.D.	เบลลาวม	\bar{X}	S.D.	เบลลาวม	\bar{X}	S.D.	เบลลาวม
15. การกำหนดมาตรฐานการให้ผลคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ที่พึงประดิษฐ์ของผู้เรียน ได้อย่างชัดเจนและให้ถือปฏิบัติ	3.94	0.71	มาก	4.05	0.50	มาก	3.98	0.65	มาก
16. การกำหนดครรภ์และการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประดิษฐ์ได้อย่างชัดเจน	3.64	0.79	มาก	3.92	0.79	มาก	3.74	0.80	มาก
17. การกำหนด ภาระเป็นเกี้ยวกับการปฏิบัติตนใหม่ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประดิษฐ์อย่างเป็นปูชนียะ	4.01	0.59	มาก	3.88	0.42	มาก	3.97	0.54	มาก
18. การจัดสรุปภาระของตัวคุณ ดูแลนักเรียนทั้งในและ นอกโรงเรียน	4.00	0.75	มาก	3.96	0.45	มาก	3.99	0.66	มาก
19. การประسانความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประดิษฐ์	3.92	0.70	มาก	3.91	0.51	มาก	3.92	0.64	มาก
โดยรวม	3.93	0.42	มาก	4.02	0.39	มาก	3.96	0.41	มาก

จากการที่ 16 พนว่า สภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา ขนาดเด็ก ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันครู ร่วมกับชุมชน ($\bar{x} = 4.22$) การให้ความร่วมมือที่จะจัดกิจกรรมกับชุมชน ($\bar{x} = 4.21$) และ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในชุมชนค่อนেื่องและเพียงพอ ($\bar{x} = 4.13$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนที่ชัดเจน เป็นระบบ ($\bar{x} = 3.71$)

ส่วนสถานศึกษางานด้านคุณมีสภาพการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สรุกด้านกิจกรรมเฉพาะที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการบูรณาการกับวิถีชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันครู ร่วมกับชุมชน ($\bar{x} = 4.28$) การจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนที่ชัดเจน เป็นระบบ ($\bar{x} = 4.14$) และ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในชุมชนค่อนেื่องและเพียงพอ ($\bar{x} = 4.11$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีกิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสม การกำหนดผู้รับผิดชอบการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยตรง ($\bar{x} = 3.84$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ทั้งโดยรวม และ รายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ปรากฏ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ทั้งโดยรวมและ รายด้าน

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ต่อนักเรียน	สถานภาพ				t	Sig. (2-tailed)		
	ผู้บริหาร		ครู					
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.				
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.95	0.55	3.95	0.58	.035	.972		
2. ด้านการจัดกิจกรรมปลูกฝัง คุณธรรมและจริยธรรมโดยตรง	3.97	0.62	3.96	0.50	.242	.809		
3. ด้านการบูรณาการกับวิชีชีวิตทั้ง ในและนอกโรงเรียน	4.00	0.44	3.93	0.39	1.806	.072		
โดยรวม	3.98	0.43	3.95	0.43	.693	.488		

จากตารางที่ 17 พนวจ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ทั้งโดยรวม และ รายด้าน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ปรากฏ ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา ตามสถานศึกษาขนาดเล็กและ สถานศึกษาขนาดใหญ่ ทั้งโดยรวมและ รายด้าน

การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ต่อนักเรียน	ขนาดสถานศึกษา				t	Sig. (2-tailed)		
	ขนาดเล็ก		ขนาดใหญ่					
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.				
1. ค้านการจัดการเรียนการสอน	3.85	0.54	4.14	0.58	5.504	.000**		
2. ค้านการจัดกิจกรรมปลูกฝัง คุณธรรมและจริยธรรม โดยตรง	3.91	0.50	4.07	0.62	2.832	.000**		
3. ค้านการบูรณาการกับวิธีชีวิตทั้ง ในและนอกโรงเรียน	3.93	0.42	4.02	0.39	2.440	.000**		
โดยรวม	3.90	0.39	4.07	0.48	4.158	.000**		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 18 พนวจ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

**ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2**

**ผลการวิเคราะห์ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปรากฏดังตารางที่ 19**

**ตารางที่ 19 ระดับความต้องการค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหาร และครุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2**

ลำดับ ที่	ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน	ความถี่	ร้อยละ
1	มีวินัย	229	43.70
2	มีความรับผิดชอบ	157	29.96
3	มีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ และ ไม่เห็นแก่ตัว	84	16.03
4	มีความซื่อสัตย์ สุจริต	39	7.44
5	มีความกตัญญู กตเวที	15	2.86
รวม		524	100.00

จากตารางที่ 19 พนบฯ ผู้บริหารและครุ ได้แสดงความคิดเห็นต่อความต้องการ
ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย
3 อันดับแรก คือ มีวินัย คิดเป็นร้อยละ 43.70 มีความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 29.96 และ
มีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัวคิดเป็นร้อยละ 16.03
ตามลำดับ

**ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม
ต่อนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2**

**ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม
ต่อนักเรียนในสถานศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 20**

**ตารางที่ 20 ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมต่อนักเรียนใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2**

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ครูควรสอนแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการสอนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้	67
2	ควรให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาร่วมกับชุมชน เป็นประจำ	54
3	ควรหาสื่อที่ทันสมัยและเหมาะสมสมกับนักเรียนมาใช้สอน คุณธรรมจริยธรรม	43
4	ควรจัดกิจกรรมชุมนุมให้นักเรียนได้เลือกเรียน	40
5	ควรจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมคุณธรรมเป็นประจำทุกปี	32
6	ควรจัดกิจกรรมโดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง	26
7	ควรให้นักเรียนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันจนติดเป็นนิสัย	21
8	ควรจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมร่วมกับชุมชน	16
9	อื่น ๆ	9

จากตารางที่ 19 พนว่า ผู้บริหารและครูได้เสนอแนะแนวทางการส่งเสริมคุณธรรม
และจริยธรรม ที่พึงประสงค์ต่อนักเรียนในสถานศึกษา เรียงลำดับความถี่มากไปหาน้อย 3
อันดับแรก คือ ครูควรสอนแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควร
ให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาร่วมกับชุมชนเป็นประจำ และ ควรหาสื่อที่ทันสมัยและ
เหมาะสมกับนักเรียนมาใช้สอนคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ